

Predmet: IZBRANA POGLAVJA IZ FILOZOFIJE

Letnik: 3.

1. VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI CILJI

- na osnovi poprejšnjega izobraževanja študentke in študenti poglobljajo poznavanje razvoja, problematike in vloge filozofskega mišljenja v splošni kulturi, povezujejo specialna filozofska vprašanja s problemi svoje siceršnje študijske orientacije in pedagoškega poklica ter si tako odpirajo širša obzorja za razumevanje strokovnega področja in oblikujejo intelektualno profiliran odnos do sveta;
- spoznavajo pluralnost sodobnih filozofskih tokov, si do njih oblikujejo avtonomen in kritičen odnos ter odkrivajo neproduktivnost vsakršnega miselnega dogmatizma; navajajo se na avtonomno oblikovanje in argumentiranje lastnih stališč ter na tolerantnost do drugih pogledov, usposablajo se za presežanje miselnega provincializma in si izgrajujejo splošno miselno kulturo;
- v povezavi z drugimi predmeti, zlasti s predmeti temeljnega pedagoškega študija se usposablajo za razumevanje kompleksnosti strokovnih in družbenih nalog vzgojitelja, odkrivajo njihove etične razsežnosti in se pripravljajo na ustvarjalno soočanje s problemi vzgojno-izobraževalnega dela.

2. VSEBINA

Predmet se naslanja na filozofske konceptualizacije kulture in v tem okviru polja vzgoje in šolanja. Iz te perspektive nakaže anatomijo novejših in sodobnih filozofskih tokov, pri čemer je historični prikaz podrejen problemskemu. Problemski vidik predmeta je poglobljen ob nekaterih specialnih filozofskih vprašanjih, ki se ponujajo s takšno zastavitvijo.

a) Uvod v filozofsko problematiko. Zgodovinska vloga filozofskega mišljenja in njegovo mesto v sodobnih kulturah. Mesto filozofije v zgodovini; filozofija, vednost, vzgoja. Specifičnosti filozofskega mišljenja; filozofija in znanost; filozofija in pedagoške vede. Filozofija, etika in antropologija, estetika.

b) Od razsvetljenstva do postmoderne. Filozofske konceptualizacije vzgoje. Med pedagoškim utopizmom in koncem vzgoje. Od filozofije subjekta do dekonstrukcije jaza. Jezikovna vloga (linguistic turn). Kritična teorija vzgoje. Temeljne filozofske orientacije, dileme, kontroverze.

c) Vednost in ideologija. Vednost in oblast. Vzgoja kot ritual. Klasične in moderne zastavitve v etiki. Temeljni koncepti. Neoaristotelizem vs. neokantovstvo v etiki. Kohlberg. Diskurzivna etika. Profesionalna etika v vzgoji.

3. POVEZANOST Z DRUGIMI PREDMETI

Predmet v izobraževanju vzgojiteljic in vzgojiteljev predšolskih otrok predstavlja del temeljnega pedagoškega študija in se povezuje z vsemi predmeti v tem sklopu, zlasti še s sociologijo vzgoje. Povezuje se tudi z drugimi teoretičnimi predmeti, pri čemer je izvajanje koncipirano tako, da je omogočena navezava na osnovno študijsko usmeritev, vendar ostaja predmet v logiki filozofskega razvijanja in argumentacije. Predmetne vsebine se naslanjajo na raziskovalno delo in sodobne, mednarodno primerljive trende filozofije vzgoje.

4. ŠTUDIJSKA LITERATURA

Seznam temeljne literature, ki se dopolnjuje z novostmi

Furst, M. (1990). *Filozofija*. Ljubljana: DZS.

Problemi - Šolsko polje. (1988). Št. 11 (izbor).

Teorija vzgoje: moderna ali postmoderna?, (1990). Univerza v Ljubljani.

Vzgoja v javni šoli. (1991). Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.

Apple, M. W. (1992). *Šola, učitelj in oblast*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.

MacIntyre, A. (1993). *Kratka zgodovina etike*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.

Šola v teoriji - teorija v šoli. Časopis za kritiko znanosti, 160-161. Ljubljana, 1993.

5. POSEBNOSTI

Navodila za izvajanje:

Študentke in študenti so razdeljeni v skupine po normativih za seminarske vaje.

V seminarsko delo se po možnosti vključujejo tudi zunanji sodelavci oziroma gosti.

Kadrovski pogoji:

Nosilec predmeta je habilitiran visokošolski učitelj filozofije.

Materialni pogoji:

- standardna predavalnica in seminarska učilnica;
- knjižnica s predpisano študijsko in seminarsko literaturo, terminalom ter možnost fotokopiranja.

Avtor: dr. Darij ZADNIKAR, doc.